

JAARVERSLAG 1990

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN

Admiralteitskade 40, 3063 ED Rotterdam

Postbus 830, 3000 AV Rotterdam

Telefoon: 010-4987400, Fax: 010-4523390

Amro-bank rek.nr. 49 71 49 729

Postbank rek. nr. 57 10 582

OMSLAG: IN MAXIMAAL '30 TREDEN' NAAR EEN DEUGDELIJK PENSIOEN

JAARVERSLAG 1990

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN/NEDERLAND

INHOUDSOPGAVE

2

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR	3
FINANCIEEL EN ADMINISTRATIEF BEHEER	4
VOORWOORD	5
ALGEMEEN	
Inleiding	6
Overdracht van pensioenkapitaal	6
Premie en pensioengrondslag per 1 januari 1991	7
Vestiging in het buitenland	7
Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij	7
Monyplan	7
Recente ontwikkelingen op pensioengebied	7
Bestuurs samenstelling	8
Frequentieverdeling deelnemers januari 1991	8
BESTUURSBELEID	9
HET GEVOERDE BELEGGINGSBELEID IN 1990	10
ACTUARIEEL VERSLAG	13
ACCOUNTANTSVERKLARING	15
JAARREKENING 1990	
Balans per 31 december 1990	16
Rekening van baten en lasten over 1990	17
Toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten over 1990	18
Specificatie gezamenlijke depotrekening Amro	23
BIJLAGEN	
1 Tabel extra ouderdoms- en bijbehorend weduwenpensioen in verband met vrijwillige storting in 1991	24
2 Enige begrippen	25
3 Uit het jaarverslag Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij 1989	27
4 Verloop CBS koersindex 1990; grafiek rente-, loon-, en prijsmutatie in procenten	28
5 Statistieken ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat	29
6 Voorbeelden van pensioenuitkeringen in ronde bedragen uit de Loodsenregeling	31

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

D A G E L I J K S B E S T U U R

Voorzitter: A.G. Nauta*, Kerkhoflaan 40, 4371 CC KOUDEKERKE
Telefoon 01185-2606 (Fax)

Secretaris: Mr. Th.M. Handstede ***, President Wilsonweg 38, 3069 AP ROTTERDAM
Telefoon 010-4207621 (Fax)

B E S T U U R S L E D E N

J. Aldershof*, Klaverruiter 28, 3224 BJ HELLEVOETSLUIS
Telefoon 01883-18000

R.M. Eichelsheim**, W. Alexanderplantsoen 188, 2991 NJ BARENDRECHT
Telefoon 01806-16899

T. van der Lei**, Oude Zeedijk 25, 4571 PP AXEL
Telefoon 01145-715

F.T.J. van Manen*, Wilkerweg 4, 9461 CK GIETEN
Telefoon 05926-3441

E.M. Visser*, Duitslandlaan 94, 1965 BH HEEMSKERK
Telefoon 02510-33881

Alle bestuursleden zijn benoemd door de Algemene Raad van de Nederlandse Loodsencorporatie.

* Aangewezen door de Regionale Loodsencorporatie uit hun deelnemers

** Benoemd uit alle deelnemers

*** Benoemd uit de deelnemers met functioneel leeftijdspensioen.

FINANCIEEL EN ADMINISTRATIEF BEHEER

4

ACCOUNTANT

Coopers & Lybrand Dijker Van Dien, Marten Meesweg 25, 3009 AV ROTTERDAM

WISKUNDIG ADVISEUR

Heijnis en Koelman B.V., (R.J. Middelbos Actuaris, A.G.), Dalsteindreef 50-52, 1112 XC DIEMEN

ADMINISTRATEUR

Loodswezen Nederland B.V., Admiraliteitskade 40, 3063 ED ROTTERDAM

VERMOGENSBEHEERDER

Rotrusco B.V., ROTTERDAM

HERVERZEKERAAR

Zwitserleven, AMSTERDAM

VOORWOORD

FINANCIËLE BASIS

Het afgelopen jaar werd gekenmerkt door een daling van vrijwel alle aandelenkoersen. Indien we het verloop van de CBS koers-index (bijlage 4) maandgemiddelden bezien spreekt deze voor zich. In de eerste 4 maanden van 1991 steeg de CBS algemeen index weer met zo'n 20%.

De Amerikaanse dollar steeg na de val weer sterk en de rente niveaus bleven praktisch gelijk.

De inflatie zal hierdoor iets verder aantrekken, ook al door de hoge loonsverhogingen met name in Duitsland.

Door de te verwachten afzwakkende economische groei in West-Europa tot 1 à 1½ procent en het optimisme over enig economisch herstel in Amerika zal naar verwachting de lange rente in Nederland, na een stabiele periode, gaan dalen.

Ook ons fonds ondervond de gevolgen van het dieptepunt op de beurs in 1990, ons waarderingssysteem (markt/beurswaarde) in aanmerking nemend.

Bedacht moet worden dat de betekenis van de omvang van de reserves in zijn totaliteit nauw verbonden is met het karakter van de pensioentoezegging (streven naar waardevastheid), de wijze van financiering van de pensioenverplichtingen, de gebruikte grondslagen voor de berekening van de technische voorzieningen en de waarderinggrondslagen voor de beleggingen.

Hierdoor kunnen de omvang en de ontwikkeling van de reserves op zichzelf niet worden ge-

hanteerd als maat voor de ontwikkeling van de financiële positie op lange termijn. De huidige verplichtingen zijn ruimschoots door de beschikbare middelen gedekt, als rekening wordt gehouden met de *zekere* overrente boven 4% per jaar.

De toekomstige ontwikkeling van ons deelnemersbestand is gebruikt in een dekkingsanalyse van de contante waarde pensioenverplichtingen.

Hierbij is gebruik gemaakt van een computer model met prognose programmatuur ontwikkeld door onze actuaris, waarbij gekozen kan worden uit een breed scala van veronderstellingen ten aanzien van bestandsontwikkeling, rendementsverloop, asset-mix, waarderingwijze etc. Zie hiervoor ook de toelichting op de jaarrekening.

Het model geeft aan dat ons fonds een hechte financiële basis heeft.

Het bestuur brengt dank aan allen die, in welke functie of kwaliteit ook, in het verslagjaar voor het fonds werkzaam zijn geweest.

Wij danken u voor het in ons gestelde vertrouwen.

Namens het bestuur,

A.G. Nauta
voorzitter

ALGEMEEN

6

INLEIDING

Inzake een besluit van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is iedere registerloods verplicht deel te nemen aan de beroeps-pensioenregeling registerloodsen. Dit resulteert o.a. in de fiscale aftrekbaarheid van de betaalde pensioenpremies naast de normale privé-aftrekbaarheid van premies voor lijfrente en koopsompolis. Het risico van ongeschiktheid tot het uitoefenen van het beroep van registerloods is onder de gestelde voorwaarden afgedekt in de pensioenregeling.

De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is opgericht op 27 mei 1988 en is sedert 1 september 1988 verantwoordelijk voor de uitkeringen inzake de pensioenen.

Het aanvangsbestand bestond oorspronkelijk uit 760 deelnemers. Begin januari 1991 hebben wij een deelnemersbestand van 817. Hiervan zijn 729 register-Loodsen, 86 FLP'ers en 2 arbeidsongeschikten. Tevens zijn de adspirant-registerloodsen via ons fonds verzekerd.

De pensioenrechten zijn gebaseerd op het aantal te behalen deelnemersjaren en de voor 1990 vastgestelde pensioengrondslag (f 114.350).

Het maximaal te behalen ouderdomspensioen is 45 % ($30 \times 1\frac{1}{2}$) van de pensioengrondslag. Dit is exclusief de uitkeringen inzake volksverzekeringen AOW en AWW. De premie over 1990 bedroeg op jaarbasis f 16.812 en de maandpremie dientengevolge inclusief rente-opslag f 1.444.

De uitkeringen van het Functioneel Leeftijdspensioen (FLP) volgt de index van de regelingslonen. (Zie bijlage 6)

De uitkeringen van reeds ingegane invaliditeits-, weduwen- en wezenpensioenen zijn m.i.v. 1 januari 1991 verhoogd met 3,1%.

Ook de premievrije pensioenaanspraken zijn op dezelfde wijze verhoogd.

Voorts treft u in dit jaarverslag aan de tabel inzake inkoop van deelnemersjaren (zie bijlage 1).

Het risico van het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid komt ten laste van de regionale maatschappen en is derhalve een onderdeel van het winstdelingsreglement in de desbetreffende maatschap.

Na dit jaar vervalt men in de arbeidsongeschiktheidsregeling van het fonds. De volksverzekeringsuitkering Algemene Arbeidsongeschiktheidswet AAW maakt daar onderdeel van uit.

De bestuursleden zullen hun inzicht en kennis van pensioenzaken trachten 'up to date' te houden door bijscholing, door voorlichting aan de hand van actuariële toekomstmodellen en door nadere oriëntatie over beleggingen ten behoeve van aanpassing van de 'asset-mix'.

OVERDRACHT VAN PENSIOENKAPITAAL

In het algemeen wordt overdracht van pensioenkapitaal, dat betrekking heeft op pensioenrechten die zijn opgebouwd in het kader van een dienstbetrekking in Nederland, op initiatief en ten behoeve van de werknemer of (na overlijden) diens achterblijvende echtgenoot of samenlevingspartner in fiscale zin in beginsel als een afkoop van pensioenrechten beschouwd. Dit heeft tot gevolg dat over het overgedragen pensioenkapitaal (ten

tijde van de afkoop) en over de uitkeringen (op het moment van uitbetaling) belasting verschuldigd is.

Deze afkoopheffing blijft achterwege wanneer deze zgn. wiskundige reserve wordt overgedragen aan een pensioenfonds.

Een en ander geschiedt bij ons fonds voor zover dit in het kader van de regeling voor vrijwillige storting mogelijk is.

PREMIE EN PENSIOENGRONDSLAG PER 1 JANUARI 1991

De pensioenpremie is (reglement artikel 4 lid 3) aan de hand van de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud verhoogd tot f 1.520 per maand. De pensioengrondslag is verhoogd tot f 117.895.

De premies worden maandelijks door de beheerende vennoot van de maatschappen aan het fonds afgedragen.

De pensioengrondslag voor adspirant-loodsen is f 52.490 terwijl de voor hen afgedragen pensioenpremie f 440 per maand bedraagt.

VESTIGING IN HET BUITENLAND

Degenen die zich na hun FLP datum metterwoon in het buitenland vestigen zullen soms, indien er een belastingverdrag met het betreffende land is, geen inkomensheffing (in plaats van vroegere loon c.q. inkomstenbelasting en volksverzekeringspremies) meer behoeven te betalen in Nederland.

Men valt dan in het belastingregime van het desbetreffende land.

Voor degenen die vóór 1940 geboren zijn kan het in bepaalde gevallen nuttig zijn *toch* gedurende de periode 59e - 65e levensjaar *vrijwillig* de volksverzekeringspremie te betalen ter voorkoming van gedeeltelijk verlies van AOW/AWW rechten.

BEDRIJFSPENSIOENFONDS KOOPVAARDIJ

Omdat veel van onze deelnemers nog "slapende" rechten hebben bij het BPFK zijn te uwer informatie in de bijlagen enige gegevens uit het 1989 verslag van bedoeld fonds overgenomen.

MONYPLAN

Voor de administratie van de pensioen- en aanvullende regelingen wordt gebruik gemaakt van een softwarepakket "monyplan" genaamd, dat draait op een personal computer.

Het systeem, waarvan het gecontroleerde beginbestand tot heden is bijgewerkt, functioneert voortreffelijk.

Er vindt een jaarlijkse aanpassing plaats van de programmatuur.

RECENTE ONTWIKKELINGEN OP PENSIOENGEBIED

De Eerste Kamer heeft onlangs het wetsvoorstel Nijpels/Groenman aangenomen (wettelijke maatregelen tegen pensioenbreuk). De Pensioen- en spaarfondsenwet wordt nu zodanig gewijzigd, dat na 1991 op premievrije pensioenen dezelfde toeslagen gegeven *moeten* worden als op ingegane pensioenen. Voorts is in 1990 door het Europese

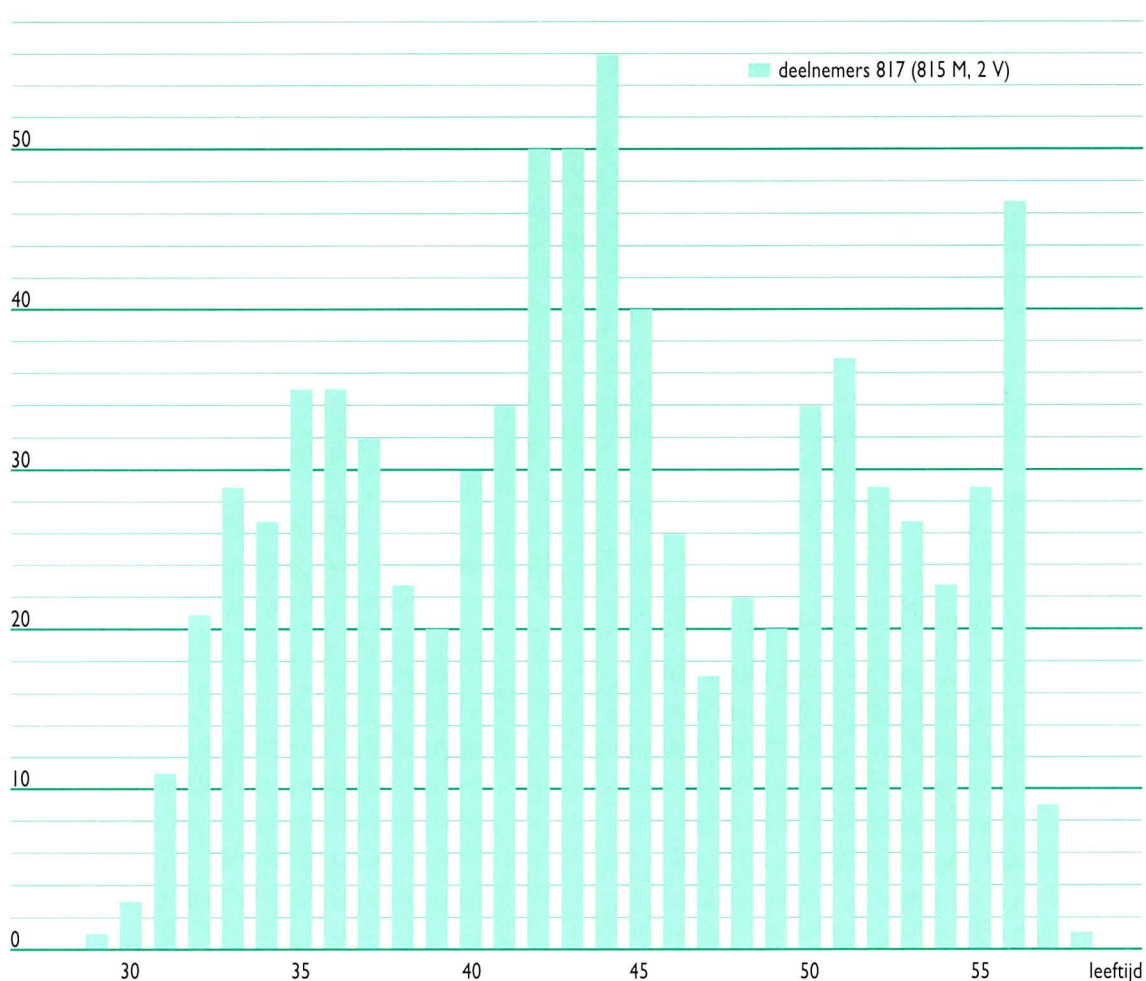
Hof van Justitie een arrest gewezen, waaruit af te leiden valt dat het principe van gelijke behandeling van mannen en vrouwen óók geldt voor pensioenregelingen. Beide zaken zijn evenwel reeds in ons pensioenreglement geregeld.

BESTUURSSAMENSTELLING

Eind 1990 waren de bestuursleden R.M. Eichelsheim en T. v/d Lei reglementair aftredend volgens rooster (art. 6 lid 3b en lid 4 van de statuten) en zijn vervolgens herbenoemd.

Frequentieverdeling deelnemers januari 1991

60 (aantallen)

BESTUURSBELEID

Het bestuur komt met een frequentie van ten minste eenmaal per kwartaal bijeen om lopende zaken en gevoerd beleggingsbeleid aan de hand van maandoorzichten en kwartaalrapportage te bespreken.

Het dagelijks bestuur komt 2 maal per maand bijeen voor overleg met actuaris, vermogensbeheerder en dergelijke.

Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de nominale verplichtingen van het fonds ten opzichte van de deelnemers.

Alle door Rotrusco aangekochte waardepapieren werden in beheer gehouden door Amro-Effecten-Centrum te Breda.

Het vermogen van het fonds wordt in één portefeuille met het "Ondernemings Pensioenfonds Loodswezen" (Ondersteunende Dienst) beheerd. Het resultaat van beide vermogens wordt gescheiden geadministreerd. Ook de risicodekking bij de herverzekeraar is in combinatie tot stand gekomen, dit in verband met een aanzienlijke kostenbesparing voor beide fondsen.

Het bestuur heeft besloten om onder bepaalde voorwaarden mee te werken aan afkoop van pensioenrechten bij emigratie.

Het bestuur heeft het reglementaire invaliditeitspensioen verhoogd met de overhevelingstoeslag. Dit loopt vooruit op een verwachte instemming hiermee van de deelnemers bij de eerstkomende reglementsherziening.

HET GEVOERDE BELEGINGSBELEID IN 1990

10

ONTWIKKELINGEN 1990

Het jaar 1990 werd gekenmerkt door een aantal ingrijpende politiek-economische gebeurtenissen. De belangrijkste waren de snelle economische en politieke eenwording tussen West- en Oost-Duitsland, de moeizame weg van hervormingen in Oost-Europa, de verscherping van de schulden-crisis in de Verenigde Staten en de Golfcrisis. Daarnaast was sprake van een verslechtering van de internationale economische conjunctuur.

Voor aandeelhouders is het afgelopen jaar geen goed jaar geweest. In alle landen daalden de koersen, in sommige landen zelfs fors. De belangrijkste oorzaak van deze dalingen was gelegen in het feit dat centrale banken, bevreesd voor het aanwakken van inflatoire krachten, een krap geld politiek voerden. De, als gevolg daarvan, oplopende rentes leidde tot een vertraging van de economische groei. Sommige landen (de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Australië en Canada) belandden daardoor zelfs in een recessie. De inflatie-angst kreeg een nieuwe impuls na de inval van Irak in Koeweit, doch deze ebde spoedig weer weg. Pas tegen het eind van het jaar trad een herstel op de aandelenmarkten in nadat de centrale banken tot enige versoepeling overgingen.

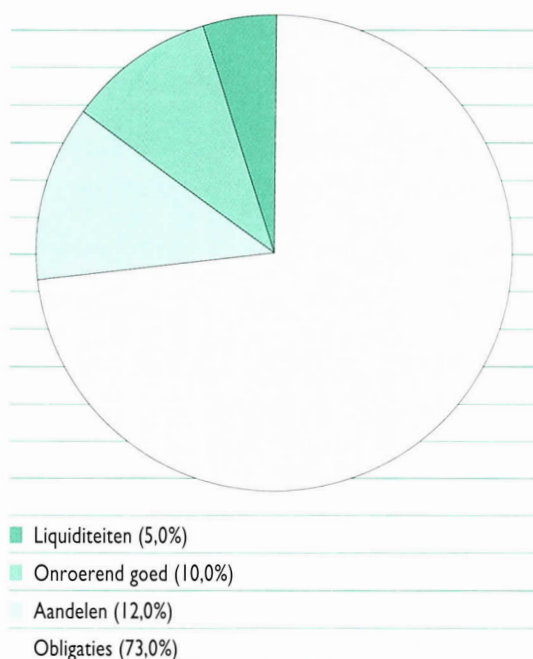
Onder invloed van deze ontwikkelingen daalden ook de koersen van obligaties wereldwijd. Het sterkst liepen de rendementen op in Europa en Japan. Het restrictieve monetaire beleid van de Duitse Bundesbank was voor de EMS-landen en voor Nederland in het bijzonder, vanwege de verbondenheid van de gulden met de D-mark, een factor die mede voor het oplopen van de rentes verantwoordelijk was.

Ook op valutair gebied was 1990 een bewogen jaar. De US-dollar daalde met 12% naar een niveau van f 1,68. De Japanse yen continueerde eveneens haar dalende trend en verloor 7% tegenover de gulden. Het Britse pond trad, eerder dan verwacht, toe tot het EMS. De waarde van het pond Sterling steeg per saldo met 5% tot f 3,28.

BELEGINGSBELEID

Het beleggingsbeleid in 1990 is defensief van aard geweest. Het zwaartepunt van de beleggingen heeft gelegen op de uitbreiding van de obligatieportefeuille. Door de hoge nominale rentes en de vooruitzichten op koerswinsten bij rentedaling

Verdeling van de beleggingen in 1990

waren de total return verwachtingen voor obligaties het grootst. Er is in totaal voor bijna 21 miljoen gulden aan obligaties bijgekocht. Het belang in obligaties nam daardoor in 1990 met ruim 8%-punt toe tot 73%. Het aandeel van het BPL in de toename bedraagt circa 15,5 miljoen gulden.

Aanvankelijk zijn de beleggingen in aandelen Robeco beperkt van omvang gebleven. Van de forse koersdalingen op de beurzen in de tweede helft van het jaar is gebruik gemaakt om het belang in aandelen enigszins te vergroten. Als gevolg van de minder gunstige vooruitzichten voor de opbrengsten van onroerend goed beleggingen (een verzwakking van de internationale conjunctuur, overbebouwing, stagnatie van de waardeontwikkeling, toenemende leegstand, daling van huurinkomsten) is besloten het grote belang in Rodamco voor een deel te verminderen. Eind september onderging dat fonds een forse koersdaling na het besluit van de directie om de inkoop van eigen aandelen tegen koersen rondom de intrinsieke waarde op te schorten. Als gevolg hiervan noteert Rodamco sindsdien ruim beneden de intrinsieke waarde.

Per ultimo 1990 was de verdeling van de beleggingen, gewaardeerd tegen marktwaarde, als volgt:

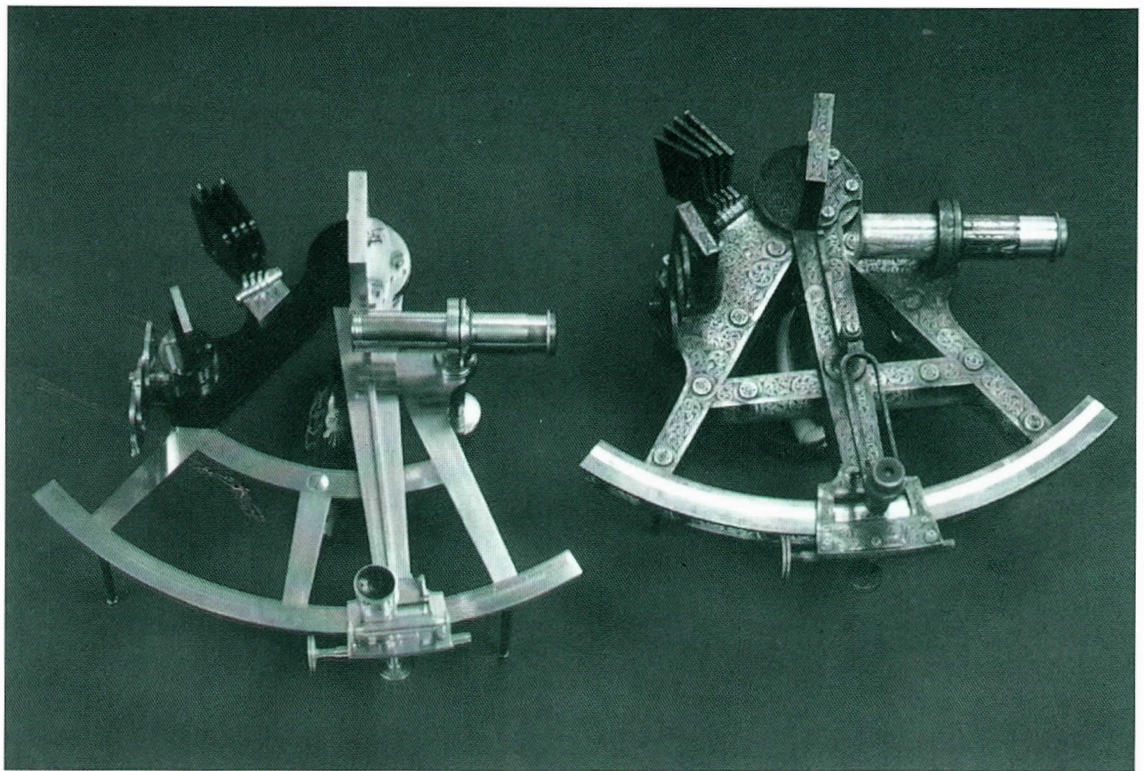
	1990	1989
Obligaties	73 %	65 %
Aandelen	12 %	11 %
Onroerend goed	10 %	19 %
Liquiditeit	5 %	5 %
	100 %	100%

Op de aandelen- en obligatiebeleggingen werd een relatief goed resultaat behaald. De onroerend goed aandelen stelden teleur. Niettemin nam de waarde van het totaal van de belegde middelen in het gezamenlijke depot, exclusief de stortingen, met 3,4% af.

BELEGGINGSVOORNEMENS 1991

De mondiale hoge renteniveaus beginnen duidelijk effect te krijgen op de economieën. De Angelsaksische landen (Verenigd Koninkrijk, Australië en Canada) zijn inmiddels in een recessie beland. In continentaal Europa is eveneens een groeivertraging ingezet, terwijl in landen als Duitsland en Japan, waar de economische groei nog relatief hoog is, de eerste signalen van een lagere groei zich lijken te manifesteren. Met het optreden van de bij een dergelijke groeivertraging gepaard gaande deflatoire krachten ontstaat er ruimte voor lagere rentes. Deze zullen zich het sterkst manifesteren in die landen waar de recessie reeds is ingetreden. Maar ook die landen, die zich nog wat eerder in de conjunctuurcyclus bevinden, zal ruimte voor dalingen gaan ontstaan. Bij dit perspectief zijn de vooruitzichten voor obligatiebeleggingen uitermate gunstig. Het accent in de samenstelling van de portefeuille zal dan ook voornamelijk liggen op obligatiebeleggingen. Obligaties zullen ongeveer 75% tot 80% van het totaal belegde vermogen gaan uitmaken.

De stemming op de mondiale aandelenbeurzen zal positief kunnen worden beïnvloed, indien de verwachte rentedalingen zich zullen gaan manifesteren. Risico's blijven de gevolgen van het Golf-

Twee quintanten: van J.M. Kleman & Zn (1840), en rechts van Guilielmus Belle (1874)

Coll. Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum, Amsterdam

conflict, mogelijk tegenvallende bedrijfsresultaten en een mondiale recessie. Op korte termijn zal het voorzichtige beleid ten aanzien van aandelenbeleggingen gehandhaafd worden. Vooralsnog wordt gestreefd naar een neutrale weging voor aandelen, hetgeen overeenkomt met 10% van het belegde vermogen.

Onroerend goed zal langer geconfronteerd worden met de gevolgen van zwakkere economieën. Overbebouwing heeft geleid tot leegstand, het-

geen een druk geeft op de waarde-ontwikkeling en de huuropbrengsten. De rendementen op onroerend goed zullen voorlopig onder druk blijven staan. Tegen deze achtergrond is er geen aanleiding de bestaande onderwogen positie (5% - 10%) te wijzigen.

Resumerend betekent het vorenstaande dat vooralsnog een defensieve beleggingspolitiek zal worden gevoerd.

ACTUARIEEL VERSLAG

31 DECEMBER 1990

Per 31 december 1990 dient ter dekking van de aangegane verplichtingen een totale Voorziening Pensioenverplichtingen gepassiveerd te worden van f 140.217.000.

Deze voorziening is als volgt te specificeren:

- voorziening herverzekering	f	604.000
- voorziening eigen rekening	f	139.613.000
Totale voorziening	f	140.217.000

De grondslagen en methoden van de berekeningen zijn als volgt:

GRONDSLAGEN

Sterfte

De sterftekansen zijn ontleend aan de sterfte-tafels G.B.M. en G.B.V., waarnemingsperiode 1980-1985, waarbij de in de A.G.-tafels 1980-1985 vermelde afronding is gevolgd.

Er is in alle gevallen een leeftijdscorrectie toegepast van 1 jaar.

Gehuwdheidsfrequentie

Bij de berekeningen met betrekking tot wedu-
wen-, weduwnaars- en partnerpensioen is aan-
genomen, dat gedurende de periode tot 65 jaar
steeds 95% van de (gewezen) deelnemers een
partner heeft.

Vanaf de 65-jarige leeftijd wordt de werkelijke
situatie bij de berekeningen in aanmerking genomen.

Leeftijdsverschil

Het leeftijdsverschil tussen de (gewezen) deel-
nemer en zijn of haar partner is gesteld op 3 jaar.

Rente

De rekenrentevoet is gesteld op 4 % per jaar.

METHODEN VAN :

Voorziening pensioenverplichtingen

De netto Voorziening Pensioenverplichtingen
is bepaald als het verschil van de contante waarde
van de te verwachten pensioenuitkeringen en de
contante waarde van de te ontvangen batepremies.

De batepremie is gelijk aan de premie, die de
deelnemer jaarlijks aan het pensioenfonds verschul-
digd is, onder aftrek van een bedrag ter grootte
van 2 1/2% van deze premie voor administratie- en
excassokosten en de gemiddelde premie in het
boekjaar, die benodigd is voor de dekking van het
arbeidsongeschiktheidsrisico en het wezenpen-
sioen.

Voorts wordt rekening gehouden met het feit
dat de deelnemers gedurende de periode van 55
tot 65 jaar de halve premie verschuldigd zijn. De
aldus berekende netto voorziening pensioenver-
plichtingen wordt verhoogd met een opslag van
een 1/2%.

Het functioneel leeftijdspensioen wordt in ver-
band met het bepaalde in het Financieel Besluit
loodsen d.d. 18 augustus 1988 op omslagbasis ge-
financierd.

De aanspraken uit het pensioenreglement voor
adspirant-registerloodsen zijn geheel op risico-
basis veiliggesteld.*)

Risicoherverzekering

Het pensioenfonds heeft het overlijdensrisico
en het beroepsongeschiktheidsrisico in herverze-
kering gegeven bij Zwitserleven te Amsterdam.

*) Deze zijn gebaseerd op een voor ieder van hen gelijke
pensioengrondslag ter grootte van het twaalfvoud van de
maandelijkse vergoeding in het desbetreffende jaar

De grootte van het per (gewezen) deelnemer te herverzekeren kapitaal bij overlijden wordt bepaald als de met $1\frac{1}{2}\%$ verhoogde contante waarde van het in uitzicht gestelde weduwen- resp. weduwnaars- resp. partnerpensioen, verhoogd met de eenmalige uitkering bij overlijden en verminderd met de aanwezige voorziening voor de desbetreffende (gewezen) deelnemer.

Het wezenpensioen is collectief medeverzekerd.

Het te verzekeren invaliditeitspensioen is gelijk aan het reglementaire invaliditeitspensioen, verhoogd met de door/voor de deelnemer aan het fonds verschuldigde jaarpremie voor de verdere financiering van de pensioenopbouw en verminderd met de uitkering krachtens de wettelijke regeling(en) bij algehele arbeidsongeschiktheid.

Met betrekking tot de voorgeschreven punten van behandeling is het volgende op te merken:

- 1 De administratieve gegevens zijn ons door de stichting verstrekt en door ons als juist geaccepteerd.
- 2 De berekeningen zijn erop gebaseerd dat de uitkeringen continu (zullen) geschieden.
- 3 De berekening van de voorziening pensioenverplichtingen geschiedt per geboortjaar, waarbij de leeftijd wordt vastgesteld als het verschil tussen berekeningsjaar en geboortjaar, vermeerderd met een $\frac{1}{2}$.
- 4 Verschuldigd pensioen alsmede pensioentegoed komen niet voor.
- 5 In de door de deelnemer verschuldigde premie is een opslag begrepen van $2\frac{1}{2}\%$, terwijl op de netto voorziening een opslag is gelegd van een $\frac{1}{2}\%$. Jaarlijks zal dus 2% van de bedoelde premie,

alsmede een $\frac{1}{2}\%$ van de uitgekeerde pensioenen beschikbaar komen ter dekking van kosten.

6 Bij de berekeningen van de voorzieningen zijn de in uitzicht gestelde pensioenen per pensioensoort gegroepeerd naar mannelijke en vrouwelijke deelnemers. De batepremies zijn gegroepeerd naar mannelijke en vrouwelijke deelnemers. Vervolgens is per groep/pensioensoort de contante waarde bepaald van de lasten en de baten, waarbij elk resultaat is afgerond op een veelvoud van f 1.000.

7 De negatieve niet op nul gestelde voorziening pensioenverplichtingen bedraagt per 31 december 1990 f 2.405.000.

8 Met eventuele toekomstige winsten of verliezen ten gevolge van toe- en uittreden is geen rekening gehouden.

9 Ten opzichte van de vorige verslaglegging zijn geen wijzigingen aangebracht in de gebezigde grondslagen en berekeningsmethoden.

10 In 1990 kwam uit de opslagen een bedrag voor kosten beschikbaar van f 256.000, terwijl voor de opbouw van de voorziening eigen rekening een interestbedrag nodig geweest is van f 5.023.000. Voor de werkelijk ontvangen interest en gemaakte kosten verwijzen wij naar staat 2.

Diemen, 30 augustus 1991

HEIJNIS EN KOELMAN B.V.
(R.J. Middelbos)

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 1990 van Stichting Pensioenfonds Loodsen gecontroleerd.

Dit onderzoek is verricht in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlegrondslagen.

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Stichting per 31 december 1990 en van de baten en lasten over 1990.

Rotterdam, 30 augustus 1991

Coopers & Lybrand Dijkster van Dien

COOPERS & LYBRAND DIJKSTER VAN DIEN

JAARREKENING 1990

Balans per 31 december 1990

16

	31 december 1990		31 december 1989	
A C T I V A				
V A S T E A C T I V A	f	f	f	f
Materiële vaste activa				
Computersysteem		19.282		38.123
Financiële vaste activa				
Aandeel in depotrekening Amro		128.004.951		123.241.041
Voorziening herverzekerde pensioenverplichtingen		604.000		
V L O T T E N D E A C T I V A				
Rekening-courant Associaties	0		8.202.614	
Diverse vorderingen en overlopende activa	186.050		55.462	
Liquide middelen	<u>3.625.643</u>		<u>16.897</u>	
		3.811.693		8.274.973
		<u>132.439.926</u>		<u>131.554.137</u>
P A S S I V A				
Cumulatief verliessaldo	-/- 10.460.698		-/- 719.010	
Reserve koersverschillen effecten	<u>0</u>		<u>205.266</u>	
E I G E N V E R M O G E N		-/- 10.460.698		-/- 513.744
V O O R Z I E N I N G P E N S I O E N V E R P L I C H T I N G E N				
Eigen rekening	139.613.000		123.056.000	
Herverzekering	<u>604.000</u>		<u>0</u>	
		140.217.000		123.056.000
K O R T L O P E N D E S C H U L D E N				
Rekening courant Zwitserleven	2.254.944		0	
Schulden aan kredietinstellingen	0		218.371	
Crediteuren	177.683		237.871	
Rekening-courant Loodswezen Nederland B.V.	2.247		8.206.687	
Diverse schulden en overlopende passiva	<u>248.750</u>		<u>348.952</u>	
		2.683.624		9.011.881
		<u>132.439.926</u>		<u>131.554.137</u>

JAARREKENING 1990

Rekening van baten en lasten over 1990

17

	1990	1989
B A T E N		
periodieke premies	13.222.585	12.785.104
inkomsten ten behoeve van FLP	6.126.020	3.114.058
inkoopsommen	229.177	325.062
resultaat depotrekening Amro	-/- 4.236.069	3.382.217
Uitkeringen herverzekering	653.896	0
interest	141.502	332.301
toevoeging voorziening herverzekerde pensioenverplichtingen	604.000	0
	<u>16.741.111</u>	<u>19.938.742</u>
L A S T E N		
toevoeging aan voorziening pensioenverplichtingen	17.161.000	14.301.000
premies herverzekering	2.833.378	2.721.708
FLP-uitkeringen	6.126.020	3.114.058
overige uitkeringen	52.616	0
algemene kosten	300.124	260.942
interest (Zwitserleven)	214.927	260.044
	<u>26.688.065</u>	<u>20.657.752</u>
VERLIES BOEKJAAR	<u>-/- 9.946.954</u>	<u>-/- 719.010</u>

JAARREKENING 1990

Toelichting op de balans
en de rekening van baten en lasten 1990

18

ALGEMEEN

De Stichting is opgericht op 27 mei 1988. Het doel van de Stichting is het treffen van pensioenregelingen ten behoeve van registerloodsen en aspirant-registerloodsen als bedoeld in artikel 19 van de Loodsenwet. De pensioenverplichting jegens de deelnemers van de pensioenregeling wordt door de Stichting in eigen beheer gehouden. Door de Stichting is het risico van overlijden en het beroepsongeschiktheidsrisico in herverzekering gegeven bij Zwitserleven te Amsterdam.

Krachtens het financieel besluit loodsen kunnen de functioneel leeftijdspensioenuitkeringen ingehouden worden op de af te dragen loodsgelden.

FINANCIËLE BASIS

Zoals blijkt uit de balans heeft de stichting per ultimo 1990 een negatieve reserve van f 10.460.698. Dit is aanleiding geweest voor een analyse op langere termijn van de mogelijkheden van het pensioenfonds om haar verplichtingen na te komen.

Hierbij is gebruik gemaakt van een computer model met prognose programmatuur ontwikkeld door onze actuaris, waarbij gekozen kan worden uit een breed scala van veronderstellingen ten aanzien van bestandsontwikkeling, rendementsverloop, asset-mix, waarderingwijze etc.

Bij het door ons gekozen model is uitgegaan van een fondsvermogen ultimo 1990 ad f 140.000.000 waarvan aangenomen is dat dit geheel belegd is in een 10-jarige, lineair aflosbare obligatielening met een couponrente van $6\frac{1}{2}\%$ per jaar. De mark-

trente voor 1991 is gesteld op 9% per jaar, waarna deze in 5 jaar lineair daalt tot 7%. Door deze aannames wordt het in 1990 opgetreden effect nagebootst van waardering tegen beurskoers bij een sterk stijgende marktrentevoet.

Verder voorziet het model in een 3% jaarlijkse prijsstijging, een afnemend deelnemersbestand en een gemiddelde toetredingsleeftijd van 32 jaar.

Het model geeft aan dat ons fonds een hechte financiële basis heeft.

Per 31 december 1990 bedraagt onze contante waarde van de *zekere* overrente (boven de rekenrente van 4%) van het beleggingsdepot circa f 24.000.000.

Voorts is met Zwitserleven een winstdelingsregeling overeengekomen, welke voorziet in een deling in een positief resultaat over de 5-jarige contractperiode. Het aandeel van het BPL bedraagt 92% van de betaalde premie, verminderd met de totale schade. Een tussenbalans per 31 december 1990 resulteert in een winstsaldo van ruwweg f 5.000.000.

Dit gegeven is niet in de balans noch in de rekening van baten en lasten verwerkt.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Dit betreft een in 1989 verkregen computersysteem. De waardering geschiedt tegen aanschafwaarde onder aftrek van afschrijving naar tijdsgelang op de economische levensduur. Over 1990 heeft f 5.675 op de hardware en f 13.166 afschrijving op de software plaatsgevonden.

JAARREKENING 1990

Rekening op de balans
en de rekening van de balans 1990

AANDEEL IN DEPOTREKENING AMRO

De rekening behelst het deel van het BPL in de gezamenlijke beleggingsrekening met de Stichting Pensioenfonds Loodswezen. Het aandeel, dat de beide fondsen hebben in het depot, is gebaseerd op de waarde van ieders inbreng op de laatste werkdag van iedere maand ten opzichte van de totale inbreng. Op basis van deze verhouding worden ook de in een maand gerealiseerde resultaten op het depot verdeeld.

Ultimo 1990 was de samenstelling van de ongesplitste beleggingsrekening als volgt:

	31-12-90	31-12-89
Aandelen Robeco	f 21.289.788	f 18.292.000
Aandelen Rodamco	17.341.296	31.821.832
Obligaties	122.171.750	105.838.500
leningen op schuld-		
Bekentenis aan het Rijk	4.286.500	4.588.592
Liquide middelen	8.862.742	8.428.824
	<u>173.952.076</u>	<u>168.969.748</u>

Aandelen, obligaties en leningen op schuld-bekentenis worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum. De overige beleggingen, zoals depots en vorderingen, worden gewaardeerd op nominale waarde.

Het verloop van het depot is als volgt:

Stand per 1 januari 1990	f 168.969.748
bij: storting Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen	9.000.000
Idem Stichting Pensioenfonds Loodswezen	1.800.000
Resultaat beleggingen	-/- 5.817.672
Stand per 31 december 1990	<u>173.952.076</u>

Het aandeel van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen hierin bedraagt per 31 december 1990 f 128.004.951 (i.c. 73,5863%). Voor een gedetailleerde specificatie van het depot wordt verwezen naar punt 4 van de jaarrekening van dit rapport.

REKENING - COURANT ASSOCIATIES

Dit betreft een op korte termijn opeisbare rente-dragende vordering.

DIVERSE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

De specificatie is als volgt:

	31-12-90	31-12-89
Rekening-courant Stodel	f 2.502	f 2.502
Inkoopsommen	0	52.960
Pensioenpremies	127.072	-
Interest	56.476	-
	<u>186.050</u>	<u>55.462</u>

CUMULATIEF VERLISSALDO

Het verloop van het cumulatief verliessaldo is als volgt:

	1990	1989
Stand 1 januari	-/-f 719.010	f 0
Verlies boekjaar	-/- 9.946.954	-/- 719.010
Toevoeging uit reserve		
koersverschillen effecten	205.266	0
	<u>-/- 10.460.698</u>	<u>-/- 719.010</u>

RESERVE KOERSVERSCHILLEN EFFECTEN

Deze term bedoelt een reserve te vormen ter dekking van het koersrisico op de in de depotrekening Amro aanwezige effectenportefeuille. De reserve zal worden gevormd uit de beschikbare winst. De omvang van de reserve zal worden afgestemd op de risico's die verbonden zijn aan de samenstelling van de aanwezige beleggingsportefeuille. De maximaal te bereiken omvang is bepaald op 5% van de waarde van de aanwezige beleggingsportefeuille. Het streven is erop gericht dit in de komende 10 jaar te bereiken.

De reserve 1989 is verbruikt in verband met de koersfluctuaties om het cumulatief verliessaldo te verminderen.

Het verloop van deze reserve is als volgt:

	1990	1989
Stand per 1 januari	f 205.266	f 205.266
Af: ten gunste van cumulatief verliessaldo	205.266	0
Stand per 31 december	0	205.266

VOORZIENING PENSIOEN- VERPLICHTINGEN (PREMIERESERVE)

Deze post geeft weer de contante waarde van de pensioenverplichtingen van het fonds, inclusief de verplichtingen betrekking hebbende op de ambtelijke diensttijd vóór 1 september 1988. De voorziening pensioenverplichtingen is door de actuaris berekend als het met 1/2% verhoogde ver-

schil van de contante waarde van de te verwachten pensioenuitkeringen en de contante waarde van de te ontvangen batepremies. De berekeningen zijn gebaseerd op continue uitkeringen.

Bij de berekeningen is uitgegaan van de sterfte-kansen volgens de meest recente sterftetafels (waarnemingsperiode 1980-1985), terwijl de reken-rentevoet gesteld is op 4 % per jaar.

Aangezien het functioneel leeftijdspensioen op omslagbasis wordt gefinancierd, is voor deze pensioensoort geen voorziening pensioenverplichtingen vastgesteld.

DIVERSE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

De samenstelling van deze post is als volgt:

	31-12-90	31-12-89
Belastingen en sociale lasten	f 192.530	f 294.261
Diversen	56.220	54.691
	<u>248.750</u>	<u>348.952</u>

VOORSCHOT OVERDRACHT PREMIE- RESERVE A.B.P. 1988

Krachtens artikel 65 van de Loodsenwet zijn de pensioenaanspraken van de loodsen en het ondersteunend personeel op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds per 1 september 1988 overgegaan op respectievelijk de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen en de Stichting Pensioenfonds Loodswezen.

JAARREKENING 1990

De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen
en de Stichting Pensioenfonds Loodsen

Bij Ministeriële regeling is aan het Beroepspensioenfonds Loodsen in verband met de overgenomen pensioenverplichtingen een voorschot toegekend van f 103.000.000. De definitieve vaststelling van de door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds over te dragen middelen diende voor 31 december 1989 te geschieden. Door de minister is bepaald dat de afrekening ten hoogste f 3.000.000 kon afwijken van het voorschot. Tot heden heeft nog geen definitieve afrekening plaatsgevonden, omdat in de aanvankelijke berekeningen van het ABP niet volledig rekening was gehouden met de indertijd vastgestelde uitgangspunten voor de berekening. De verwachting is nu dat een en ander in 1991 kan worden afgerond. Dit zal geen gevolgen hebben voor de mogelijkheden van het fonds om aan zijn verplichtingen te voldoen.

PERIODIEKE PREMIES

Het hieronder verantwoorde bedrag van f 13.222.585 vertegenwoordigt de van deelnemers ontvangen premies.

De specificatie is als volgt:

	1990	1989
Premies registerloodsen	f 12.470.673	f 12.273.510
Premies adspiranten	141.100	204.756
Premies van FLP-ers	610.812	306.838
	<u>13.222.585</u>	<u>12.785.104</u>

INKOOPSOMMEN

Deze betreffen van deelnemers ontvangen vrijwillige stortingen van koopsommen welke ten doel hebben de pensioenaanspraken van de betrokken deelnemers te verhogen.

RESULTAAT DEPOTREKENING AMRO

Dit betreft het aandeel in het resultaat van de depotrekening Amro. Het resultaat op beleggingen wordt zoveel als mogelijk bepaald op actuele grondslagen. De in verband met de gekozen waarderingssystematiek ontstane koersresultaten maken deel uit van het resultaat. De samenstelling van het beleggingsresultaat van de ongesplitste depotrekening is als volgt:

	1990	1989
Interest	f 10.675.165	f 9.019.494
Koersresultaten	<u>-/- 16.492.837</u>	<u>-/- 4.350.355</u>
	<u>-/- 5.817.672</u>	<u>4.669.139</u>

Het resultaat van deze depotrekening wordt verdeeld naar verhouding van de ingebrachte vermogens door de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen en de Stichting Pensioenfonds Loodsen. Op basis van deze verdeelsleutel bedraagt het aandeel van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen in deze beleggingsresultaten f 4.236.069 (negatief), bestaand uit f 7.799.374 interest baten en f 12.035.443 nadelige koersresultaten.

De totale opbrengst uit het beleggingsdepot bedraagt voor het BPL in 1991 tot en met de maand juli f 9.744.331

PREMIES HERVERZEKERING

Dit betreft de premie voor het bij Zwitserleven te Amsterdam in herverzekering gegeven overlijdensrisico en het beroepsongeschiktheidsrisico.

Hierbij is de grootte van het per deelnemer te herverzekeren kapitaal bij overlijden bepaald op de met $\frac{1}{2}\%$ verhoogde contante waarde van het in uitzicht gestelde weduwen- respectievelijk weduwnaars- respectievelijk partnerspensioen, verhoogd met een eenmalige uitkering bij overlijden en verminderd met de aanwezige reserve per deelnemer.

Het verzekerd invaliditeitspensioen is gelijk aan het reglementaire invaliditeitspensioen, verhoogd met de door/voor de deelnemer aan het

fonds verschuldigde jaarpremie voor de verdere financiering van de pensioenopbouw en verminderd met de uitkering krachtens de wettelijke regelingen bij algehele arbeidsongeschiktheid.

ALGEMENE KOSTEN

	1990	1989
Kosten portfolio-manager	f 152.888	f 131.104
juridische kosten en		
Actuariel adviseur	49.278	55.044
Software onderhoud	11.850	-
Reis- en verblijfkosten	18.302	10.900
Drukkosten	20.512	2.673
Vacatiegelden	21.400	29.000
Accountant	7.110	-
Afschrijving computer hardware	5.675	-
Afschrijving computer software	13.166	-
Diversen	3.800	32.221
Baten en lasten oude jaren	-/- 3.857	-
	<u>300.124</u>	<u>260.942</u>

FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN

Aan functioneel leeftijds pensioenen is door de Stichting f 6.736.832 betaald. Hierin is een bedrag ad f 610.812 aan pensioenpremie opgenomen.

VERDELING VERLIES BOEKJAAR

Het resultaat van het boekjaar is toegevoegd aan het cumulatief verliessaldo.

JAARREKENING 1990

Specificatie gezamenlijke
depotrekening AMRO

23

	nominaal	kostprijs	beurswaarde
A A N D E L E N			
Rodamco	f 318.188	f 23.392.953	f 17.341.296
Robeco	245.556	23.154.940	21.289.788
Totaal aandelen		46.547.893	38.631.084
O B L I G A T I E S			
6,25 % Nederland 1986-1995	15.000.000	14.476.200	13.530.000
6,25 % Nederland 1987-1995 I	15.000.000	15.050.000	13.455.000
6,5 % Nederland 1986-1996	14.000.000	13.320.000	12.467.000
6,5 % Nederland 1988-1998	13.000.000	12.300.000	11.147.500
6,75 % Nederland 1986-1992/96 I-II	10.000.000	10.285.000	9.340.000
7 % Nederland 1989-1999 I-II	32.500.000	31.528.700	28.502.500
7,5 % Nederland 1985-1991/95 I	11.500.000	12.093.000	11.114.750
8,25 % Nederland 1985-1991/95	10.000.000	10.420.000	9.785.000
8,5 % Nederland 1987-1992/95	5.000.000	5.538.700	4.910.000
9 % Nederland 1990-2000	8.000.000	7.982.700	7.920.000
	<u>134.000.000</u>	<u>132.994.300</u>	<u>122.171.750</u>
Onderhandse lening	5.000.000	5.051.535	4.286.500
Callgeld Amro		1.400.000	1.400.000
Te vorderen rente		7.260.339	7.260.339
Te vorderen dividendbelasting		207.772	207.772
Rekening-courant Amro		-/- 5.368	-/- 5.368
Liquide middelen		8.862.743	8.862.743
Totaal-generaal 31-12-1990		<u>193.456.471</u>	<u>173.952.076</u>

BIJLAGE I

Extra ouderdoms- en bijbehorend
weduwenpensioen in verband met
vrijwillige storting in 1991
(artikel 17 pensioenreglement)

24

Als gevolg van de extra inkoop mag het totale pensioen verhoogd worden tot ten hoogste f 53.053 per jaar, behorend bij een totale deelnemerstijd van 30 jaar.

LEEFTIJD	MAXIMALE VRIJWILLIGE STORTING IN 1991	TE VERKRIJGEN EXTRA OUDERDOMS- ANNEX 70 % WEDUWENPENSIOEN		BENODIGDE STORTING VOOR f 147,00 EXTRA PENSIOEN, OFWEL 1 DEELNE- MINGSMAAND EXTRA
		BIJ f 1.000 STORTING	BIJ MAXIMALE STORTING	
31	5.778	251.58	1.454	584
32	5.778	242.55	1.401	606
33	5.778	233.81	1.351	629
34	5.778	225.39	1.302	652
35	11.555	217.26	2.511	677
36	11.555	209.42	2.420	702
37	11.555	201.87	2.333	728
38	11.555	194.60	2.249	755
39	11.555	187.60	2.168	784
40	11.555	180.86	2.090	813
41	11.555	174.38	2.015	843
42	11.555	168.14	1.943	874
43	11.555	162.15	1.874	907
44	11.555	156.39	1.807	940
45	11.555	150.85	1.743	974
46	11.555	145.52	1.682	1.010
47	11.555	140.38	1.622	1.047
48	11.555	135.44	1.565	1.085
49	11.555	130.67	1.510	1.125
50	17.333	126.07	2.185	1.166
51	17.333	121.62	2.108	1.209
52	17.333	117.32	2.034	1.253
53	17.333	113.15	1.961	1.299
54	17.333	109.12	1.891	1.347
55	17.333	105.19	1.823	1.397
56	17.333	101.38	1.757	1.450
57	17.333	97.66	1.693	1.505
58	17.333	94.03	1.630	1.563
59	17.333	90.48	1.568	1.625
60	17.333	86.99	1.508	1.690
61	17.333	83.56	1.448	1.759
62	17.333	80.19	1.390	1.833
63	17.333	76.85	1.332	1.913
64	17.333	73.54	1.275	1.999

Stortingen dienen direct op de rekening van het fonds plaats te vinden (zie binnenkant omslag).

BIJLAGE 2

Enige begrippen

STERFTETAFEL

Een sterftetafel geeft aan wat de levens- en sterftekansen zijn, afhankelijk van de reeds bereikte leeftijd.

Aan de hand van de sterftetafels kan men de gemiddelde levensduur berekenen. Dit is het aantal jaren dat men statistisch volgens de gegeven tafel nog zal blijven leven. De ontwikkeling van deze gemiddelde levensduur voor 65-jarige mannen respectievelijk vrouwen is na de laatste oorlog als volgt geweest:

Waarnemingsperiode	Gemiddelde levensduur in jaren voor een 65-jarige	
	Man	Vrouw
1947 - 1949	13,9	14,4
1951 - 1955	14,1	14,9
1956 - 1960	14,1	15,4
1961 - 1965	14,0	16,0
1966 - 1970	13,7	16,4
1971 - 1975	13,6	16,9
1976 - 1980	13,8	18,0
1980 - 1985	14,1	18,05

Uit dit overzicht blijkt dat de levenskansen voor vrouwen in belangrijke mate zijn verbeterd, terwijl dit voor mannen geheel niet het geval is.

REKENRENTE

De rekenrente is de rentevoet waarmee bij het vaststellen van tarieven en premiereserve rekening wordt gehouden. Hiermee wordt geanticipeerd op het rendement dat naar verwachting op premies en reserves zal worden gemaakt.

REELE RENTE

Onder reële rente wordt verstaan de rente die op de kapitaalmarkt bereikt wordt, verminderd met het inflatiepercentage.

CONTANTE WAARDE

De contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen of andere uitkeringen wordt berekend met behulp van de sterftetafel en de rekenrente.

De contante waarde van een verzameling pensioenverplichtingen voor een groep deelnemers is juist voldoende om aan de verplichtingen te voldoen, indien over het vermogen een interest wordt gekweekt gelijk aan de rekenrente en het sterftrapatroon bij de betreffende groep in overeenstemming is met de sterftetafel.

INHAALPREMIE

De inhaalpremie is dat deel van de premie dat betrekking heeft op financiering van backservice.

PREMIERESERVE

De premiereserve is het bedrag dat op de balans van de verzekeringsinstelling of het pensioenfonds wordt opgenomen ter dekking van de reeds gefinancierde pensioengedeelten.

Een andere term hiervoor is wiskundige reserve of voorziening pensioenverplichtingen.

KAPITAALDEKKINGSTELSEL

Dit is het financieringssysteem waarbij op individuele basis reserves worden gevormd voor de pensioenverplichtingen.

De berekening van de premiereserves vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen. Alle levensverzekeringmaatschappijen en vrijwel alle pensioenfondsen werken op basis van het kapitaaldekkingstelsel.

OMSLAGSTELSEL

Hierbij worden de binnenkomende gelden terstond aangewend voor pensioenuitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld van dit stelsel vormt de AOW/AWW.

Voor ons fonds wordt ook het FLP zodanig gefinancierd.

BACKSERVICE

Dit begrip wordt gehanteerd in verschillende betekenissen:

- het pensioengedeelte dat betrekking heeft op achterliggende dienstjaren;
- de koopsom voor het hierboven omschreven pensioengedeelte, dan wel voor de verhoging van dit pensioen als uitvloeisel van een pensioengrondslagstijging;
- de eventuele achterstand in de over achterliggende jaren gefinancierde pensioenen respectievelijk de daarvoor benodigde kosten of reserve.

COMINGSERVICE

Dit is het pensioengedeelte dat betrekking heeft op toekomstige dienstjaren.

Ook worden de daarmee gepaard gaande kosten wel met deze term aangeduid.

COMING-BACKSERVICE

Hieronder verstaat men de kosten die in de toekomst door loonstijgingen zullen optreden voor zover deze kosten kunnen worden toegerekend aan reeds achterliggende dienstjaren.

ASSET-MIX

De vastgestelde asset-mix is een procentuele verdeling van het te beleggen vermogen over diverse beleggingscategorieën, onder meer aandelen/fondsen, onroerend-goed/fondsen, vastrentende waarden, edele metalen en liquide middelen.

BIJLAGE 3

Uit het jaarverslag
bedrijfspensioenfonds
koopvaardij 1989

VERBETERING VAN PENSIOENEN EN AANSPRAKEN

Het bestuur besloot per 1 januari 1990 alle ingegane pensioenen met 1,5% te verhogen en de per 31 december 1989 opgebouwde aanspraken van de gewezen deelnemers met 2%. Tevens besloot het bestuur het jaarlijks pensioen van de pensioenttrekkenden met f 200 te verhogen. De verhogingen vergden ultimo verslagjaar totaal een bedrag van f 63.492.226 welk bedrag ten laste is gebracht van de extra reserve.

Het bestuur streeft ernaar, indien daartoe aanleiding bestaat, door middel van procentuele verhogingen op de ingegane pensioenen en de verworven aanspraken, de gevolgen van de geldontwaarding op te vangen, uiteraard voor zover de beschikbare middelen van het fonds dit toelaten.

Elke verhoging werd toegepast op het pensioenbedrag met inbegrip van vorige verhogingen.

In de jaren 1962 tot en met 1969 bedroeg de gemiddelde verhoging voor de gepensioneerden en voor de gewezen deelnemers 6 % per jaar.

Inlichtingen over opgebouwde rechten kunt u bij het BPFK verkrijgen op adres Bos en Lommerplantsoen 1, 1055 AA Amsterdam, tel.: 020-607444.

Hiernaast volgt een overzicht van de verhogingen, die sinds 1970 zijn toegekend:

1 januari van	% van de verhoging	
	gepensioneerden	gewezen deelnemers
1970	5	5
1971	5	5
1972	5	5
1973	5	5
1974	5	5
1975	8	3
1976	8	3,5
1977	8	3,5
1978	7	3
1979	6	3
1980	5	3
1981	5 *)	3
1982	4	2,3
1983	5	3
1984	2	2
1985	1	1
1986	2,5	1
1987	0	0
1988	0 **)	0 **)
1989	0	0
1990	1,5 ***)	2

*) Per 1 januari 1981 gold voor de gepensioneerden geen uniforme procentuele verhoging.

Vermeld is het percentage waarmee de ingegane levenslange pensioenen op die datum verhoogd werden.

**) Uitsluitend aanspraken, verworven vóór 1981, werden op 1 januari en op 1 juli 1988 verhoogd met 1 % respectievelijk 3 %.

***) Tevens werd het jaarlijkse pensioen van de pensioenttrekkenden met f 200 verhoogd.

BIJLAGE 4

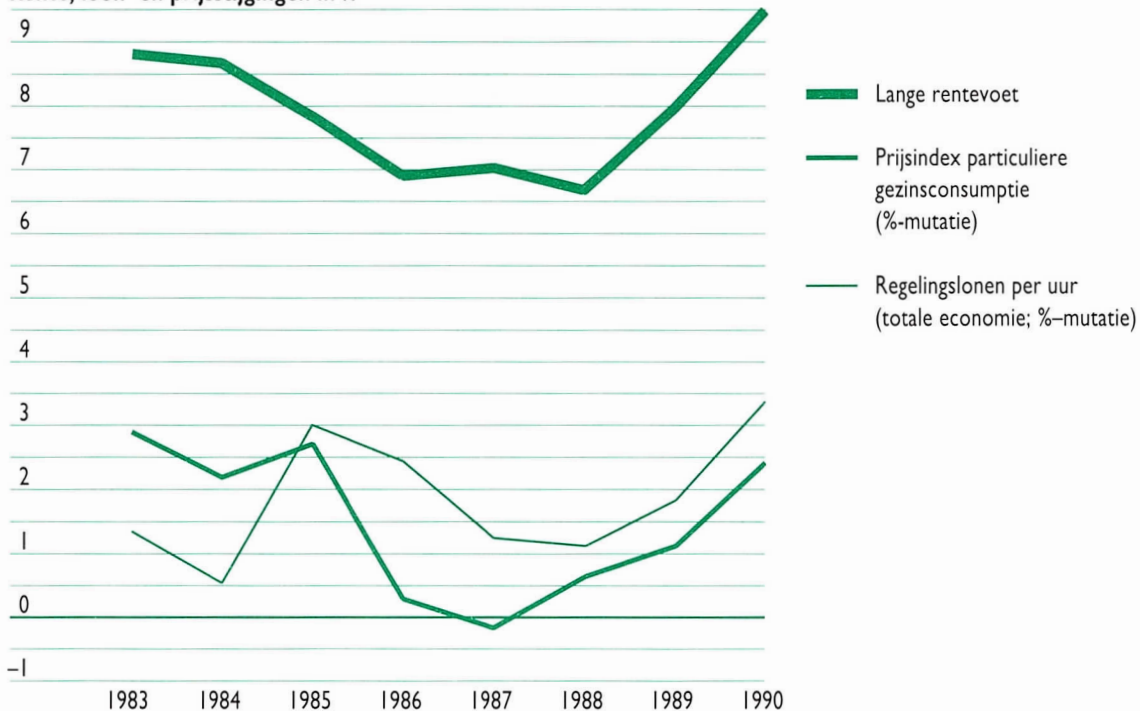
CBS koers index

28

Verloop CBS koers index, maandgemiddelden in 1990 (1983 = 100)

Rente, loon- en prijsstijgingen in %

BIJLAGE 5

Ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat

29

Ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat, 1989

BEVOLKING	50 - 65 jaar		65 - 80 jaar		80 jaar of ouder	
	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen
x 1.000	1098,5	1062,5	840,4	618,3	287,3	131
BURGERLIJKE STAAT %						
Alleenstaand	24	16	53	20	86	46
waarvan:						
ongehuwd	6,2	7,1	8,8	5,7	11,8	6,2
gescheiden	6,8	6,3	4,3	3,5	2,8	2,7
weduwstaat	11,5	2,5	39,8	10,8	71,2	37,5
Gehuwd	76	84	47	80	14	54

(Bron: Statistisch jaarboek 1990/CBS)

Ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat, 2010

BEVOLKING	50 - 65 jaar		65 - 80 jaar		80 jaar of ouder	
	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen
x 1.000	1664	1651	997	832	433	186
BURGERLIJKE STAAT %						
Alleenstaand	33	30	51	26	86	45
waarvan:						
ongehuwd	9,3	14,2	5	6,7	7,4	5,9
gescheiden	15,6	13,4	11,4	10,3	6	5,9
weduwstaat	8	2	34,3	9,1	72,5	33,3
Gehuwd	67	70	49	47	14	55

(Bron: Bevolkingsprognose voor Nederland 1988-2050/CBS)

BIJLAGE 5

Bevolking naar leeftijd en burgerlijke staat
in Nederland 1988-2050

30

Ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat, 2040

BEVOLKING	50 - 65 jaar		65 - 80 jaar		80 jaar of ouder	
	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen
x 1.000	1407	1353	1515	1223	688	320
BURGERLIJKE STAAT %						
Alleenstaand	46	44	64	48	88	57
waarvan:						
ongehuwd	26,3	30,7	22,2	29,8	10	16,6
gescheiden	13,9	11,5	15,4	11,5	17,4	13,8
weduwstaat	6,2	1,6	26,1	6,9	60,2	26,6
Gehuwd	54	56	36	52	12	43

(Bron: Bevolkingsprognose voor Nederland 1988-2050/CBS)

Ouderen naar leeftijd en burgerlijke staat, 2050

BEVOLKING	50 - 65 jaar		65 - 80 jaar		80 jaar of ouder	
	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen
x 1.000	1497	1447	1250	950	752	346
BURGERLIJKE STAAT %						
Alleenstaand	47	44	66	49	89	64
waarvan:						
ongehuwd	26,7	30,7	25,7	30,7	19,7	28,6
gescheiden	13,8	11,5	14,8	11,4	16,4	11,8
weduwstaat	6,1	1,6	25,2	6,8	53,3	23,1
Gehuwd	53	56	34	51	11	36

(Bron: Bevolkingsprognose voor Nederland 1988-2050/CBS)

BIJLAGE 6

Voorbeelden van pensioenuitkeringen
in ronde bedragen uit de loodsensregeling 1991

31

			bruto	netto *)
INVALIDITEITSPENSIOEN				
Reglementaire uitkering (max. 75 % van PGS, inclusief AAW)	f	88.420	f	f
overhevelingstoelage (bestuursbesluit)		7.559		
Totale uitkering				
– ongehuwd			95.979	56.500
– gehuwd			95.979	59.300
INGEGAAN OUDERDOMSPENSIOEN				
Totale uitkering (bij max. loodsenspensioen en AOW)				
– ongehuwd (2)			70.200	51.100
– gehuwd (3)			77.000	56.900
INGEGAAN WEDUWEN- EN WEZENPENSIOEN				
Totale uitkering (bij max. loodsenspensioen, inclusief AWW)				
– < 65 jaar, geen kinderen			62.600	40.000
– < 65 jaar, 1 kind			78.700	52.900
– < 65 jaar, 2 kinderen			86.200	59.500
– < 65 jaar, 3 kinderen			93.600	66.200
– > 65 jaar, geen kinderen, inclusief AOW			54.300	43.100
FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN (FLP) 1990				
– FLP 55-60 jaar (80 %) LB groep 2 & 6			99.100 **	53.800
LB groep 3			99.100	56.200
– FLP 60-65 jaar (70 %) LB groep 2 & 6			88.200 ***	48.400
LB groep 3			88.200	50.800

*) Sterk afhankelijk van individuele fiscale omstandigheden.

In tegenstelling tot 1989 zijn de premies ziektekosten (verzekering) niet in mindering gebracht.

	**) f	82.457	**) f	71.524
– basisbedrag(index)				
– overhevelingstoelage		7.557		7.557
– pensioenpremie		9.120		9.120
Totaal		<u>99.134</u>		<u>88.201</u>

